

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Ще дещо про з'їзд руских письменників.

Порушена нами справа з'їзду руских письменників заінтересувала ширші круги нашої суспільности, а передовсім руску інтелігенцію, котра займає ся рускою літературою. Підносимо се яко дуже відрізняючий факт, бо хочемо вірити, що не остане при самих словах, а противно небавом вийде ініціатива в сій справі відтам, відки повинна би вийти, т. є від наук. товариства ім. Шевченка.

Як сказано, справа незвичайно важна, щоб ми обчислили, що за 100 літ народної літератури зроблено на сім поли, — і тому ми всякий причинок до розясненя сеї справи радо подаємо до відомости наших ш. читателів.*) Іменно подибуємо в *Руслані* надіслану з провінції статю від „одного з письменників“ такого змісту:

Один з дуже симпатичних наших товаришів пера накликає терпеливо вже від 1893 р. до з'їзду письменників руских, вказує користи, які з сего з'їзду для літератури, публіцистики, а вкінці і для писателів самих вийти можуть, котрі остаточно ніхто не оспорує, але ніхто не приїжджає. Для мене лично всі ті зазиви були дуже милі, хотяй з-гори можна було знати, що з таких загальних покликів, без

*) Замітне лише, що в сій важній справі доси на жаль лише наша газета і „Руслан“ висказали свої думки, а наша одинока літературна часопись „Зоря“ мовчить! — Ред.

определеного місяця, часу, програми з'їзду, з-гори визначених і оголошених рефератів і референтів, нічо позитивного вийти не може.

Сего року підняло річ наукове Товариство ім. Шевченка, постановивши з нагоди свого 25-літнього ювілея і обходу столітнього ювілея Котляревського скликати такий з'їзд. Тепер, сподіватись, справа піде ширше і спірнійше, позаяк певно виділі товариства, постановивши з'їзд, обдумає і відповідну програму для него, постановить реферати і визначить найодвітнійших референтів. Як раз в справі тих рефератів хотів я сказати слів кілька:

Перше всего повинен бути, оскільки можна, повний реферат про теперішній стан нашого письменства, его прикмети добрі і недостатки. Як невеликий наш щорічний видаток літературний, а все ж хто за ним пильно і з замишуванем слідить, зустріне багато хисту і справдішого письменного талану. А мимо того окрім редакцій та маленького кружка знайомих, приятелів, мало хто о них знає. А вже-ж оповідання таких молодих письменників, як Т. Бордюляка, С. Пятки, В. Лопкого (для приміру тільки кажу, не во гнів тих, що поминаю) повинні були вийти окремими виданнями, як те примірно зладив В. Лукіяч з оповіданнями В. Чайченка, а редакція „Буковини“ (не во гнів другим посестрам кажучи, одной з найсовітійше і найвсестороннійше редагованих часописей руских*) з оповіданнями О. Кобилянської, О. Маковея, В. Будиновського. Як оповідане довше, могло вий-

*) Сердечно дякуємо за се признане. — Ред.

ти само, як коротні, могла дотична редакція зібрати їх низку та видати в світ. Люди були-б читали, а автори їх були-б мали яку-таку моральну підпору та заохоту до дальшої праці. А так пірнули в блаженну непамять, і як так дальше піде, не одна ще річ, варта і цінна в собі, помаленьки в непамяти потоне.

Дальше конечно подумати-б нашим львівським книгарням о якій кольпортажи на провінцію або о торговельних зносинах з провінціями книгарнями, бо, буквально, лиш случаем (коли хтось приїде або хтось привезе зі Львова) дістаєть книжка руска в руки провінціальної публіки. Яка з того величезна шкода, зрозуміє кожний. Дві третини, а може ще й більше рускої провінціальної публіки живе не своїм, на підкладі науковим, особливо на науці своєї історії і літератури опертим пересвідченем, а живе думками, які побіжно переняла від знайомих, свояків, приятелів, товаришів, місцевих кружків і т. и. Значить, агітація зробила своє, зворушила, розбурхала думку, але що не піддала дальшого тревалішого ґрунту, яким є образоване на підставі своєї літератури і історії, то тая публіка хитаєть, вагуєть, шукає заспокоєня розбурханой фантазії в часописях, а коли там не найде, лає часописи слабими, млавими, дурними, нарікає на всіх і все, тільки не на себе — на свою внутренню порожню і поверховність. А мимо того тота публіка, охрещена на домір всего нашими лестними і полюючими на масу часописями милозвучною назвою патріотами, забирає голос і судить про всі найжизненнійші справи народні, з легким серцем рі-

ЗБИТОЧНИКИ.

(Конець.)

Наш дзвін замовк. Мої товариші поблідли зі страху. З одной сторони жиди, з другої еґомость — не обійде ся без березової каші. Борзо, борзо на гору і трутимо драбину — я комендерував.

Всі чотири ми кинули ся нараз до драбини і лізли один поперед другого аж під копулу верх дзвонів. Відтак спустили попри мур легко драбину, щоби не наробила великого стуку.

Велика, хороша бая нашої дзвінці спочивала на осмигранній стінці з чотирма вікнами. За осмигранною стінкою накривали угли чотиригранної мурованої будови невеличкі дашки. Між дашками а чотирма противолежними стінками було отже порожнє місце. Було там так тісно, що ледви могло змістити ся таких двох малих підростків, як ми були. Але залізи до тої кривки страх було трудно. Треба було положити ся на крижі здоймити руки верх голови і ухати їх а за ними голову під стінку, котра стояла на вязаню бальків. Тепер треба було ногами заперти ся о прясло і так довго їхати ся на крижах, доки голова не заперла у кут бальків. Відтак муєів згинати голову і сунути ся доти, доки не запахав ся по пахи і не мав свобідних рук. Тепер ратував ся руками

скорше і міг уже сісти. Але тут приходило найтруднійше, бо треба було вкрутити ся, щоби витягнути ноги. З сидячої позиції приходило ся по великих мозолах у клячачу поставу і тогди вже мож було легко витягнути за собою ноги.

Щоби скорше упорати ся з тим влазнем кожний прискочив до одного кута. В поспіху не один здер собі шкіру на руках до крови або дущнув головою, що аж мозіль набіг, але що се значило перед тим небезпеченством, яке нам грозило. За хвили ми вже всі були у своїх норах.

На долині дали ся чути повільні, тяжкі кроки. Я дрожав з непевности і бив кулаком об кулак, щоби втихомирити свою нетерпеливість. Кроки зближали ся. Після мого рахунку повинні вже були бути на горі.

— Що, тут нема нікого — почув я голос мого батька, деж они діли ся.

Таже втечи не втекли нігде, бо булибисьмо виділи — відповів дяк.

— Але нема, куди они могли діти ся.

— Пек, пек, ото чудо — дивував ся дяк.

Було чути як батько перейшов кілька разів нетерпеливо по помості дзвінці.

— А то гільтаї, они певно сховали ся там на горі. Чекаймо драбе один з другим, вже я вас аж тепер дістану. Приставте на драбину.

— Ая, ая, потакував дяк, они певно е там, а драбину трутили.

Я чув як дяк приставляв драбину. Серце в

мені забило сильнійше. Я розтворив губу широко як ворота, щоби навіть не чути було найлегшого подиху мого віддиху і забгав як міг під себе ноги, щоби нічим не зрадити ся.

— Коби з них котрий не зрадив ся — подумав я і мене взяла досада і нетерпеливість, що я не наказав їх зразу пильнувати ся добре. Дяк приставив драбину.

— Ну, злазїть драби самі, відозвав ся мій батько, бо як я там полїзу, то з вами ще гірше буде. Зараз злазїть, чуєте!

Я затронів зі страху. Ануж котрий настрашить ся та заметушить ся, стане лізти, та ще і зрадить нашу найліпшу кривку. Коби то мож якось порозуміти ся, остеречи їх.

— Зараз мені злізайте, сердив ся мій батько. Я знаю що ви там е і знаю котрі то, але я хочу, щоби ви самі злізли.

Тишина, на горі ані шелевнуло ся нічо, тільки дзвони загули якось сумно від батькового сильного голосу.

— Злазїть поки час, бо потому буде запізно, буду карати без милосердя — говорив батько твердо — але ми ні ччирк. Мені стало прикро, що я впровадив мого батька в таке немиле положенє. Тим прикрійше, що я мав спільників і вони муєїли чути те все і бути свідками мого непослуху. Я ломив безвідрадно вогні пальці з великого роздрознення і повтаряв в духу: не можу, не можу, не можу.

— Слухай... — тут батько виповів мое

шає всі справи політичні, соціальні, релігійні, економічні і т. и. — судять писателів (хоч як заслужених), проскрібують політиків, що случайно важились инакше заєспівати або инакше заговорити, як на їх шабляновий лад. Але що-ж, они не знають ні писателів, ні політиків, на їх всенароднім вічу мають всі — однаковий голос.

Те саме, що дієсь з нашою т. зв. інтелігентною публікою, буде безперечно і з нашим людом, тепер дійсно через численні віча виборчі оживленим і розбудженим, але як слідом за сим розбудженням не піде систематична народна освіта, він, наш люд, стане пригожою масою, хочби і для соціальних демократів.

І так тотя у всіх культурних народів найвисша, провідна і керманична сила, література, у нас властиво голосу не має. Її місце заняла щоденщина-публицистика, тотя, як добре написала „Буковина“, стоїть під управою партийних провідників, ну а ті в великій часті самі без провідних думок, підслухують думки загалу та крутять ся в тім блуднім колі usque ad finem.

Той стан, здаєсь нам, вимагає основної напрари.

Дальше подумати-б зїздови над заснованем літературного товариства та креованем відповідного для него органу, чи то нинішньої „Зорі“, чи якого иншого. У нас є дотепер наукове товариство, є і просвітне, і мішане касиново-театральне, але літературного властиво нема. Те товариство повинно обняти і заряд руского театру, позаяк касиново-театральна „Руска Бесіда“ у Львові показала ся, як євдчатъ послідні роки, до того діла цілком неспосібна. Нема в ній ані відповідної організаторської сили, щоб дружину театральну утримати на відповідній висоті що-до сил драматичних і вокальних, ані літературних спромог, щоб оживити драматичне письменство, ані вкінці письменної снаги, щоб видати так потрібну для наших читалень та провінціо-нальних товариств руских: бібліотеку дра-

матичну. Але що говорити о видавництві такої бібліотеки, коли були фактично случаї, де те товариство — чи умисно, чи з неєвдчатою, один сором — такі виданя дійсно спинало. Одному драматичному писателеви лучилась така аномалія з тим ніби-літературним товариством. Твір его преміював гал. виділ краєвий на драматичнім конкурсі і велід за тим віддав „Рускій Бесіді“ у Львові, щоб представити на сцені. Несповна рік тревали приготования, заким твір явив ся на сцені. Вкінці явив ся автор і попросив те ніби-літературне товариство о зворот манускрипту, мотивуючи тим, що хоче манускрипт переглянути і віддати до друку. Товариство відповіло коротко, що манускрипту не віддасть, бо дістало від виділу краєвого на власність. Не помогли нічо представлення автора, що товариство має лиш право власности що-до представлення твору (значить, иншому театрові не вільно), що всі давнійше премійовані твори виходили печатно без жадної перешкоди зі сторони „Рускої Бесіди“, що товариство яко літературне не повинно авторам утрудняти, противно облекшувати видавництво їх творів, все не здалось на ніщо. „Руска Бесіда“ відповіла вкінці, що сама постановила той твір печатати, але дотепер (а вже від написання два роки) ані товариство его не випечатало, ані автор не може. Лишаєсь ему, або позивати товариство до виділу краєвого (чи не соблазн?) або де тайком в театрі відписувати — свій власний твір.

Однак те товариство не до всіх якое авторів приєвровило єї суворі міри, бо прим. рівночасно премійовані твори В. Грінченка виїшли печатно в „Зорі“, навіть ще заким появились на сцені — без жадної перешкоди або застерєження зі сторони „Рускої Бесіди“ у Львові.

Признаюєсь, що затримати, а властиво заграбити авторови манускрипт, не печатати самим, ані дати ему власним коштом печатати, такої кривди на авторі можуть попуститись лиш літературні анальфabetи, ніяк люди, що мають бодай елементарне

поняте о словесних творах та словесних труженниках. А як автор з досадою відвернєсь від такого товариства і знідє репертоар театральний, тогди капральські менери ніби-літературного товариства трубіти-муть в стару, пережиту, нездарну та дряхлу трубу: „Які ми бідні, яка наша література драматична бідна!“ А хто до тої бідности найбільше причинив ся?

Думаючи глубше, то товариство „Руска Бесіда у Львові“ повинна вже нині мати богату бібліотеку драматичну, хотяй би і рукописну і нею запомагати не тільки своїй театр, але всі рускі товариства аматорські в краю. Тимчасом як яке товариство до неї о поміч звернєсь, пожити яког драматичного твору на представлене аматорське, отримує стереотипну відповідь: не можем, бо магазин закнений. Той магазин стане небавом притчою во язиціх — місто Авгієвої стайні.

Дальше прийдєсь зїздови заняти ся оживленем наших взаємин з писателями українськими, котрі сегодня лишень личні та случайні, управильненем бібліографії та критики. Перша, т. є. бібліографія становить у нас публіцистичний бомбай, т. є. містить ся в часописи тогди, як стане місця, а друга, т. є. критика, найважнійший і властивий живчик словесного життя і письменного руху — у нас так як не істнує. До часописий політичних ми не маємо жалю, се не їх діло, але маємо і мусимо мати до літературної часописи як „Зоря“, „Житє і Слово“, котрі всякі літературні появи нотувати і оціняти повинні. Тимчасом соромно згадати, я дотепер не стрічав нігде критичної оцінки таких творів, як прим. В. Чайченка, нашого А. Чайковського або оцінки такого видавництва, як Кобринської жіночої бібліотеки, котрої появи ся вже т. III. (О однім лишень була оцінка в „Зорі“ О. Маковєя).

Вкінці прийдєсь літературному вічу заняти насущним хлїбом писателів. Се не тільки обовязок євєспільности, але важна, переважна точка нашої народної чести. Що-до мене, як радо даю на всякі народні ці-

імя дрожає з гніву голосом — я тобі кажу в послідне, щоби ти зліз звідтам. Чуєш, що тобі батько каже.

Мені ударила кров до голови і слези закрутили ся в очах. Я зложив руки як до молитви і благаючим голосом лебедів: ой таточку, таточку не кажіть так, бо я не можу вас послухати. Я тут не самий, я з другими. Я не зраджу нашої кривки. Лізьте вже сюди, подивіть ся, що тут нема нікого і підіть собі геть а ми вже виліземо звідси, так якби нас ту не було.

— Лізьте реєнтій — дав ся чути голос і реєнтій поправив драбину та став поволи лізти оден щєбель по другім. За кожним щєблем мов би мені настунав на душу той дяк своїми тяжкими чоботами. Я волів би тепер був вмерти ніж пережити той встид, що нас би тепер відкрили і витягнули з отсеї кривки.

— Ту нема нікого — сказав дяк.

— То не може бути, розглядайте ся добре.

— Нема, прошу отця декана, я виджу добре.

— Може дєсь за бальками поховали ся, перешукайте усюди.

Дяк витарабанив ся поволи з драбини на вязане бальків туй перед моїм углом і став рукою притримувати ся своєї стінки. Я мимоволі подав ся взад, мов би бояв ся, щоби він мене не намацав через дошку.

— Нема, прошу отця декана нікогоєсько, я виджу усюди.

— Они там мусять мати якусь кривку, придивіть ся добре.

— Може де через вікно повлазили, борони Господи. Дяк поліз поволи по бальках до вікна. Видко, що вже не мав надії нас найти, коли заглядав на баню.

— Єввят, єввят, мені аж голова закрутила ся, як подивив ся звідси. Ого, не дай Господи, якби котрий зі страху був сюди виліз та впав — і кісточок би не позбирали з него....

— Шукайте кривки між бальками, сказав батько, але вже мякшим голосом.

— Та ту є ніби якась шпара під онтой дашок, що в углах, але туди би хйба кіт заліз.

— Дивіть ся добре, они певно там є.

— Людина туди не влїзе в жаден спосіб, хйба кіт, або тхїр.

— Пробуйте рукою може дістанете.

Дяк зігнув ся поволи, наміщуючи ся на ріжні сторони, бо в пряслі не міг ані клякнути, ані положити ся через бальок і зачав мацати рукою понід стінку. Его чорна рука від драгви (бо був також шевцем) мацала дошки передо мною, відтак старала ся засягнути дальше, на-тягала пальці і перебирала ними, відтак посунула ся по другім бальку назад. Я мав велику охоту шпигнути тоту руку бодай шпилькою і як подумав собі, як би то дяк зі страхом відскочив від стінки, зібрав мене такий євміх, що я мусів щіпати себе обома кулаками, щоби не форєнути та не зрадити ся.

Дяк підніє ся, стогнучи і став обтріпувати ся з пороху.

— Там зараз сходять ся бальки в угол — говорив — я не засягнув рукою дальше як по локоть, там не може ніхто бути.

— А де-ж би они діли ся, питав ся батько недовірчиво.

— А хто то може знати, приповідав дяк, тай поволи став злизати по драбині, то збиточники, легке як вітер: євєсне оден тай вже всіх нема.

— Я біг сюди аж з громадського уряду, гадав що церков горить, чи що таке. А они в церковні дзвони на біятику дзвонять!

— Ей, прошу отця декана, та тото они добре і зробили. Жидова була би там все розхапала, як би були наші люди не надбігли. А наші прецінь також погоріли, їм ся також належить запомага, не тільки жидам. Дїтвакам ніхто не подивує ся, бо то молоде, пусте, от, збиточники. Але що дзвонили то таки добре зробили, бо наші жиди западто вже бутні. Ту їх ся намножило такого....

Дальших слів я вже не чув. Батько видко не відзивав ся більше, тільки злизав з дзвіниці мовчки а за ним і дяк. Ми ще сиділи добру хвильку, заки відважили ся прошенати до себе. А вилізли аж тогди зі своїх кривок, коли з долини почули євєст, що нема жадного небезпеченства і „дорога вільна.“

ли, так найрадше складав бим податок на такий фонд, котрий би запомагав наших письменних труженників. І сим ділом займесь будуче товариство літературне. Заводових писателів у нас дуже мало, і не дивниця: з пера в нас вижити годі, а хто пускаєсь на те поле, вступає дійсно на шлях тернистий і болючий, повний горя і заводу. І дивуватись потім, що в декого з них вириваєсь стон жалю і розпуки! Не знаю, чи се правда, але оповідали мені таки самі Львівяни, що деякі писателі, звістні з своєї спосібности і праці, мусіли виїхати зі Львова, не найшовши приміщення в якій часописи або в якім товаристві. Если се правда, то дійсно ми погана суспільність, поминаючи видний і доказаний талант, а волячи безбарвних і безплідних ділетантів, з котрих не один рівночасно і при трех платних столиках засідає. Так Львівянин. Ми з своєї сторони можемо лиш висказати свій глибокий жаль до такої громади, що бересь організувати край, а не в силі з'організувати себе, відповідно до сил і здібностей.

Богато, багато иньших справ животних далось би витягнути перед форум з'їзду. Наразі кінчимо, витаючи з всею душею зазив товариства ім. Шевченка, яко надійний луч серед теперішньої хаотичности нашого словесного, народного і політичного життя. А поки-що, треба нашим товаришам пера до того гідно приготувитись, перше всего позбутись нинішньої нетерпимости, клюбової та партійної закостенілости, памятаючи, що ціль в нас всіх одна, ріжнимось лиш дорогами. На сю ціль памятаймо, до неї одушевляймо і кріпим віру суспільности, а вибір доріг лишім політикам, з котрих той буде лучший, хто скорше і певнійше коли не доведе, то бодай зближить до ціли.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 24. серпня 1897.

Зараза пнекова і ратична вибухнула на черновецькім передмістї Роші. Магістрат підприняв зараз всі остерожности для повздержання розширення небезпечної хвороби.

Заживні люди. При нормальнім розвитку чоловіка обем его туловища повинен відповідати більше-менше половині его висоти. Заживним можна уже назвати того, хто пр. при рості 170 см. має обему 120 см. Рідко коли переходить сю міру розмір людського тіла в ширину, але є випадки, де оно розростає ся далеко поза сю границу. Едвард Брайт з графства Лінкольсїр був ростом на 171 см. а вшир виносила его міра 304 см. В его сурдуті містило ся свобідно сім осіб а три чоловіки заледво могли обняти грубана. Важив Брайт тільки 662 фунтів. Кажемо — тільки, бо иньший грубань Віктор Клерк при обемі 210 см. важив 750 фунтів. З того виходить, що тягар тіла не залежить безусловно від товстости. В Чикаго проживають супруги Фарлоу, що разом важать 1310 фунтів. До вінци они мусіли їхати в товаровім вагоні, бо до жадного особового не могли влізти ся через двері. В Парижі в медичинськім музею можна оглядати гіпсову фігуру Марії Франсуа Клей, котра при рості 136 см. мала обему 166 см. Її голова цілком никла в величезних плечах, шиї зовсім не було видно, а руки не могла опустити на долину; они сторчали прямовісно до туловища. Она не могла ані ходити, ані лежати, і мусіла день і ніч перебувати на кріслі в пів

стоячій, пів сидячій поставі. Подібно і оден грубань, плянтатор з Батавії задушив ся буквально в своїм власнім салі. Він мав обему 270 см. а важив 792 фунтів. На два місяці перед своїм примусовим „самоубійством“ ему зачало прибувати що дня 2—2½ фунта тягару. Такого другого випадку наглого затовщення не знає медицина. Найбільше грубанів виводить Англія а передовсім Лондон, опісля Норвегія, Угорщина Данія і Голяндія. У нас на Руси тяжко подібати такого грубана, але і не велике се щасте бути таким невільником свого власного тіла.

Що може американська годівля дробу. У нас нікому й не при голові брати ся до годівлі дробу, а як би не жиди, то по більших містах майже ніхто би дробу й не видів. Одні ще жиди у нас роблять добрі інтереси на дробі хоч его не годують; скуповують за безцін а дорого продають. В Америці інакше; що може американська годівля дробу, видно із слідуячого порівняня: В 1896 р. дали копальні срібла в Америці тільки срібла, що вартість его представляла 72 мільонів доларів (долар 2 зр. 50 кр.); золота добуто за 46,610,000 доларів. Вартість всіх овець в краю представляла суму 65,167,725 доларів. Вовни з овець в 1896 р. було 272,474,708 фунтів вартости 38,146,450 доларів. В тім самім році знесли американські курки 16 мільардів і 200 мільонів (13.200 мільонів) штук яєць вартости 165,000,000 доларів. Отже з самих яєць був більший дохід як з коналень золота або срібла. На торгах продано дробу на заріз за 125,000,000. Всего доходу з дробу було отже 290,000,000 доларів. Ще ліпше покажесь вартість годівлі дробу із слідуячого порівняня. В 1896 р. була:

Вартість збірки тютюну	35,574.200	доль.
„ „ бараболь	78,984.901	„
„ „ вівса	163,655.068	„
„ безрог	186,529.745	„
„ збірки пшениці	237,938.988	„
„ „ бавовни	259,164.640	„
Дохід з дробу	290,000.000	„

Із сего видно найліпше, як високо стоїть в Америці годівля дробу, кільки там дробу минає ся, коли так точні рахунки о нїм ведуть. А ще 15 літ тому назад мусіла Америка брати дріб з Європи.

Дорогий поцілуй. В Хойниці в Прусах засудив тамошний суд одного судового секретаря на 200 марок кари за поціловане одної замужної жінки. Перша інстанция увільнила вправді небезпечного проступника, доперва на віделик прокуратора постигла его в висшім суді тотя кара.

Може Андре? З Християній доносять, що в Санде виділи недавно баллон дуже високо у воздухах, як ніс ся в північно-західнім напрямі. Сей баллон, котрого обсервувало кільки осіб, видавав ся малий і мав короткий сьвітлячий хвіст. Декотрі припускають, що то міг бути баллон Андрого.

Жидівки-лікарки в Росії. До женьско-го медичинського інститута в Петербурзі дозволено припинати слухачки — не християнки. Число нехристиянок не має перевишати пять процент загального числа слухачок, а жидівок між ними не християнками не має бути більше, як три процент.

Подвійне убийство. В Берліні при одній з першорядних улиць мешкала 71 літна вдова Шульце зі своєю 51 літною донькою, старою панною. Обі жили дуже самітно і скупо, бо навіть не держали служниць, хотяй їх маєток оціняють на більше, як пятнадцять мільонів. Вдова була властителькою великих коналень гіпсу і кильох каменіць в Берліні. Від двох тижнів обі самітні жінцини не показували ся дома і сусіди думали, що они виїхали кудись. Ніхто ними не займав ся. Аж згодом в цілїм домі дала ся чути вона трупя. Кілька днів дивували ся всі, звідки би се могло походити, а відтак повідомили поліцію. Коли розтворено мешкане, знайдено там всі меблі порозбивані і річи порозкидані. Було очевидно, що якийсь злочинець зрабував мешкане. Кілько він міг забрати готівки, не можна оцінити навіть в приближеню. Тепер почали ся пошукування за властительками.

За тою немилою вонею зійшла комісія до пивниці і тут найшла в піску запорпану скриню, а в ній оба трупи жінцини з розбитими чашками. Убийцем має бути якийсь швец з Австрії, котрий перед місяцем винаймив був в тім домі склен на склад черевиків і заразом принав був на себе обовязок завідателя каменіць. Він то казав до пивниці привезти дві фіри піску, в котрім опісля найдено трупи, а в тиждень перед відкритем того злочину він зник без сліду. Догадують ся, що він утік до Англії.

Помилуване. Засудженого на смерть трибуналом в Тернополі Василя Недошитка, за убитє свого брата, помилував Цісар, а найвисший трибунал замінив ему відтак кару на 12 літ тяжкої вазниці.

Підслухане. Прийшов до панотця читальник і просить о малу жертву на місцеву читальню, котра хоче урядити господарске віче. Панотець на се: „А забираєш ти ся, ти унійат, то унійатська читальня! Я не маю грошей, я бідний.“ В сій хвили приходить другий селянин і просить о жертву на похорон учителя, котрий помер у великій нужді. А панотець на се: „А, то що иньшого. Дам, дуже радо дам. Коби они всі вигинули, то би-м на кожного похорон щось дав!“

Послідня воля. Не один наречений робить в дни свого слюбу властиво свій тестамент; бо его „так“ при вівтарі є его послідною волею.

Новий вираз. — Знаєте що нового? Сего тижня найшли якогось руского селянина неживого у Парижі.

— Бідачико, замісь вмерти з голоду тут в краю, де его всі знають, він вивандрував і так вмер incognito!

Сумнів. Професор історії (згодив на службу стару кухарку): Коли ви роджені.

Кухарка: 1852 р.

Професор: Перед чи по Христї?

Підхлібне довірїє. Адвокат (котрому удало ся увільнити великого злодія): — Ну, я зробив свое, ви вільні. Тепер наберіть охоти до життя і тримайте ся добре.

Злодій: — О, пане меценає, подайте мені руку. Як ми два будемо все так разом тримати, то сьвіт належить до нас.

Цікаве, чому в дни слюбу молода вбирає ся біло, отже в барви невинности, а молодий чорно, отже в барви смутку.

Телеграми „Буковини“.

З дня 24-го серпня 1897 року.

Відень. Fremdenblatt довідує ся, що гр. Баденї повідомив проводирів чеської і німецької більшої посїлости та Молодочехів, що з огляду на відмову зі сторони Німців не відбуде ся жадна спільна конференция.

Прага. Bohemia доносить, що імовірно міністерство Баденїого уступить. Цісар в такім разі поручить відновлене міністерства знов Баденїому, але міністрами шкільництва, судівництва і торговлі стануть члени парламентарної більшости. Означало би се, що гр. Баденї опре ся тепер цілковито о більшість і парламентарну, а тим самим буде прихильний змінї конституції в автономістичнім напрямі.

БУРСА

„Народного Дому“ в Чернівцях.

дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержане і над-
збір 30 питомцям, передусім ученикам 1. і 2. ру-
скої класи гімназійної, а тільки винятково з
особливих причин і ученикам інших шкіл.
Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. півріч-
но за пране і 15 зр. місячно за удержане, плат-
них з гори. Питомці мусять виказати ся, що ма-
ють три рази змінити біле на постіль, 6 пар бі-
ля, 4 ручки, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви
і добру одіж; без того не вільно буде ніякому
питомцеві спровадитись до бурси.

Подана о принятє до бурси треба вносити
до кінця серпня с. р. Ученики, що ставлять ся
муть до вступного іспиту до 1. рускої класи гім-
назійної по вакаціях, мають внести поданя о
принятє до бурси також до сего терміну; рішене
о їх принятє западе в день самого іспиту. В по-
данях, підписаних родичами, треба означити до-
кладно, кільки хто обов'язує ся платити місячно.
Принятє зависїти буде головню від висоти мі-
сячної плати, однак ученики з недостаточним
поступом і невідповідним поведенем не будуть
зовсім приняті.

До кожного поданя треба прилучити по-
сїдне свідочтво шкільне, а до подань о зниже-
нє місячної плати ще й свідочтво неможности,
підписане урядом парохіальним, громадєким, по-
датковим і катастральним.

Заряд бурси доложив всіх старань, щоби
питомці мали здоровий харч і старанний догляд

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

ВІД ДНЯ 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

Відходять з Чернівців						приходять до Чернівців					
до Неполоківців, Святиня, Львова, Відня						з Відня, Львова, Святиня, Неполоківців.					
819	854	1232	404	1025		1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурду- женів						з Бурдуженів, Іцкан, Гат- ни, Гадікфальви, Глібокою					
1148	351	832	—	635		—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Боїна, Но- восел'ці						з Новоселиці, Боїна, Са- дагури					
645	430	—	—	—		—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки					
до Карапчева, Сторожин- ця, Бергомету, Межибро- дів						з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева					
814	535	—	—	—		635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ят- ниці.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межи- броди тільки від 1. липня до 31. вересня що по неділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.					
з Гадікфальви						до Гадікфальви					
до Радівців						з Радівців					
610	1003	228	612	805		542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни					
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу						з Кімполонгу, Вами, Гура- гумори, Качики					
1010	201	—	—	—		1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан					
до Сучави						зі Сучави					
327	630	1009	216	718		442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами					
до Рус-Молдавиці						з Рус-Молдавиці					
346	647	913	1132	250		842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на станціях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідати мож- на на станціях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.					
з Карапчева						до Карапчева					
до Чудина н. С.						з Чудина н. С.					
854	1007	615	—	—		555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що по неділка, другий з винятком по неділка, нічний кожної днини.						Перший поїзд іде що по неділка, другий з винятком по неділка.					

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейський іде о 46 минут пізніше
від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне-
нем минут.

В КОЖДІЙ РУСЬКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством
„Просвіта“, а виконана в літографічній закладі
Андрія Андрейчина у Львові.

**Книгарська ціна карти, накле-
еної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр.,
а для членів „Просвіти“ і передплатників
„Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пер-
есилкою 3 зр.**

Купити можна в „Просвіті“ у Льво-
ві, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте
чимскорше!

В Чернівцях виходить уже тринадцятий рік
руська газета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляє ся она що дня
крім неділь і свят. Поміщає статі про справи
буковинської Руси, але познакомлює читателів
також із справами Русинів в інших землях
руських. Дбає о добірні і цікаві фейлетони і вза-
галі о матеріал такий, що обходить кожду руску
родину. Що „Буковина“ цікава і для галицьких
Русинів, свідчить значне число передплатників
єї в Галичині. Передплата лише 10 зр. Адреса
редакції і адміністрації „Буковини“: Чернівці
улиця Петровича число 2.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отсі свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молоді, міщан і селян з року 1886, 1887,
1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за роч-
ник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток

для чемних діточок.“

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

Образки з природи.

ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр.
за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кож-
ду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини“.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство
асекраційне, обезпечає будинки, скот, госпо-
дарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно
в стогах і будинках против шкід огне-
вих за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї
діяльности. Фонди „Дністра“ після за-
ключень рахункових з днем 31-го грудня
1896 виносять: фонд основний 50.000 зр.,
фонд резервовий 54731 зр. 40 кр., резерва
премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр.
07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по
пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 від-
шкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“
після всіх можливих комбінацій в товаристві вза-
їмних обезпечень в Кракові, котре дає як найко-
ристнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім
язиці.

Зголошеня о уділенє агенції в місцевостях, де
„Дністер“ не є засуджений, приймають ся.

Пам'ятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

За редакцію відповідає Осип Маковей.

